

Askerî memnu mıntakalar kanunu

(Resmî Ceride ile neşir ve ilân : 21/VII/1927 - Sayı : 639)

No.
1110

Birinci fasıl

Müstahkem mevkilerde memnu mıntakaların sureti tayini ile bu mıntakalar dahilinde tarzı hareket

BİRİNCİ MADDE — Müstahkem mevkilerin etrafında birinci ve ikinci memnu mıntaka namile iki memnu mıntaka ayrılır.

a - Birinci memnu mıntaka : Bir tabya yahud bir noktai istinad veya bir batarya manzumesinin yakından müdafaası için etrafına yapılacak tahkimat hattından ve keza mevkii müstahkemdeki diğer münferid askerî tesisat [tarassud mahalleri, ummî veya mıntaka cebhanelikleri, santırallar mahfuz mahaller, kışlalar vesair mühim tesisat] için bu binaların haricî muhitinden itibaren (300-600) metre uzağından alınan nukatın yekdiğerine vaslile hâsıl olan hatla mahdud mıntakadır. Bu mıntaka dahiline müstahkem mevkiin alâkadar mensubininden maada hiç bir kimse giremez. Bu mıntaka dahilindeki gayrimenkul emval istimlâk olunur veya buradan çıkacaklara mübadeleten gayrimenkul emval verilir. Muadili gayrimenkul emval bir heyeti muhammine marifetile tayin edilir. vukubulacak ihtilâf vilâyet idare heyeti kararile hallolunur.

Yekdiğerine altı yüz metre veya daha yakın olarak tayin edilmiş olan müteaddid bataryalardan mürekkeb gruplarda her batarya ve grup için ayrı ayrı memnu mıntaka tayin edilmeyib grupların muhtevi olduğu müstahkem mıntaka için müstahkem ve yekpare olarak memnu mıntaka tayin edilir.

b - İkinci memnu mıntaka : Birinci memnu mıntakanın haricî hududundan itibaren arazinin haline göre azamî on beş kilo metre mesafeye kadar tesbit edilecek noktalardan geçirilen hat dahilinde kalan mıntakaya (ikinci memnu mıntaka) namı verilir.

Bu mıntaka dahiline hiç bir ecnebi giremez. Şimendifer inşaatı vesair mühim eshabı fenniyyeden dolayı mütehassıs ecnebilerin muvakkaten girmeleri lâzım gelirse işbu müsaade İcra Vekilleri Heyeti kararile tesbit olunur. Bu mıntaka dahilinde yerli halkın ikamet, seyahat, ziraati serbesttir.

Bu mıntakada durbinle tarassud ve fotoğraf, resim, harita, kroki almak mahallî halk için dahi memnudur.

Bu gibi harekette bulunanlar derhal men ve derdest edilerek haklarında kanunî muamele ifa edilmek üzere müddeiumumiliğe teslim edilir.

Birinci memnu mıntakanın haricî hududundan bed ile beş kilo metre dahilindeki sahada mahallî halkın, müstahkem mevkiin müdafaası kıymetini ihlâl etmiyecek surette her türlü inşaat ve hafriyat ve tadilât yapması ve orman katiyatı ve yetiştirilmesi ve bataklıkları ihdas ve kurutması hususunda takdir ve müsaade hakkı müstahkem mevki kumandanlığına aiddir. İtiraz vukuunda keyfiyet Müdafaai Milliye vekâletince katği surette hallolunur.

Bu mıntaka dahiline isabet eden şehir ve kasabalar yukarıda tesbit edilen kuyudattan müstesnadır. Ancak bunların serbest bırakılmayan kısımları tahdid edilir.

İKİNCİ MADDE — Sahil tabkimatında : İkinci memnu mıntaka, kara ikinci memnu mıntakasının sahilde nihayet bulduğu noktalardan 3 : 6 mil bahrî mesafede sahile muvazi olarak çizilen hat arasındaki deniz mıntakasıdır. Bu maksadla üç milden fazla mesafe tesbiti için İera Vekilleri Heyetinin muvafakati şarttır. Memnu mıntakalarda Türk ahali tarafından askerî mahzuru olmayan ağ ve dalyan gibi icabında tahrib ve kaldırılması kolay balıkçılık tesisatına müstahkem mevki kumandanlığı tarafından müsaade olunabilir. Tesisatı müstelzim olmayan balıkçılık serbesttir.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Elyevm mevcut bulunan ve işbu kanunun kabul ve neşrinden sonra yeniden tesis edilecek olan müstahkem mevki kumandanlığı, mahallî memurun ve gayrimenkul emval sahipleri huzur ile istimlâkleri veya askerî tesisatı muhit olan birinci ve ikinci memnu mıntakaları tayin ederek mezkûr mıntakaların kara ve denizler üzerinde hududu işaretlenir ve o andan itibaren mezkûr mıntakalardaki gayrimenkul emvalin sureti istimali bu kanun ahkâmına tâbi bulunur.

DÖRDÜNCÜ MADDE — Mıntakalar hududu tayin edildikten sonra birinci mıntakanın tamamı ve birinci mıntaka hududundan itibaren ikinci mıntakanın beş kilometrelik kısmı için mevkii müstahkem kumandanlığı tarafından bir mıntaka plân ile mıntaka defteri tanzim olunur. Mıntaka plânı gizli tutulur. Mıntaka plânı üzerinde mıntakalar hududu ve mıntakalar dahilindeki arazinin meselâ tarla, bağ, bahçe ve saire olarak ne vehile kullanıldıkları ve emakinin hali hazır (işareti mahsusa ile) açık surette gösterilir. Mıntaka defteri de mıntaka plânına nazaran yapılır ve aşağıdaki malûmatı ihtiva eder :

(Mıntaka defteri şekli için levha [1] müracaat)

- A) Gayrimenkul emval sahiplerinin isimleri ve hüviyetleri,
- B) Ekilmiş ve ekilmemiş, meskûn ve gayrimeskûn her nevi gayrimenkul emvalin tapudaki kayıtlarına göre cins ve neviyle (tarla, bağ, bahçe) gayrimenkul emvalin mesahai sathiyeleri, tahmin edilen kıymetleri,
- C) Bodrum, mahzen, sarnıç, su yolları, su bendleri, değirmen arkları ve kanallar, demiryollar, yollar, menfezler ve taş, kireç ve kum ocakları,
- D) Mezarlıklar mesahai sathiyelerile muhit duvarlarının sureti inşası ve ebadı ve mukavemet dereceleri,
- V) Hususî ve umumî ebniye ile bunların kaçar kat olduğu ve harice nazır kapı ve pencereleri adedi ve ebniyenin ne cins malzeme ile inşa edildiği ve ebadı,
- Z) Açıkta yağın teşkil eden tuğla, maden kömürü, kereste, taş ocağı ilâh... Mevaddın mesahai sathiyeleri ve hacmiyeleri ve irtifaları,
- T) Ormanlar, korular, dalyanlar, deniz hamamları ilâh... gibi müessesatın vüsat ve imtidadlarıyla kesafetleri ve ağaçların vasatî irtifaları,
- Y) İcabında icrası lâzımgelen tahribatın müstelzim olacağı tazminat. (Bu tazminat birinci maddenin (1) fıkrasındaki usule tevfikân takdir ve her üç senede bir tazminat mikdarı tedkik ve tesbit olunur).

BEŞİNCİ MADDE — Mıntaka plânının ve defterinin tanzimi zamanında bileünle mahallî memurun malik oldukları harita ve plânları ve mevcut gayrimenkul emval defterleriyle bunların mesahaları ve cinsi ve kıymetleri hakkındaki malûmatın kâffesini müstahkem mevki kumandanına göstermeğe ve bu babda evrak ve vesikaları ilmühaber mukabilinde muvakkaten vermeğe ve her husta kolaylık göstermeğe mecburdurlar.

ALTINCI MADDE — Mıntaka defteri mündericâtı gayrimenkul emvalin aid

olduğu belediye dairesi veya muhtar vasıtasile mahallî ahaliye üç ay müddetle neşir ve ilân olunur. Bu müddette vukua gelecek itirazlar ve şikâyetler müstahkem mevki kumandanlığınca tedkik edilir. İcab eden tadilât varsa yapılır ve üç aylık müddetin hitamında mıntaka defterinin kesbi katiyet etmiş olduğu belediye dairelerine veya muhtarlara bildirilir.

YEDİNCİ MADDE — Birinci memnu mıntaka dahiline kimsenin girmemesi doğrudan doğruya kıtaat tarafından filen temin edilir. Ancak memnu mıntakalar dahilinde ahali tarafından geçilmesi zarurî olan yollar ile yalnız Türk ahali için gidilmesinde mahzur olmayan mesire ve av mahalleri ayrıca tayin ve tesbit olunur. Memnu mıntakalar içinden geçecek küçük ve büyük her nevi ve cins merakib ve sefain seyrisifer için tayin ve tesbit edilmiş olan seyir hattından başka hiç bir mahalden geçemez. Ecnebler yalnız memnu mıntakalar dahilinden geçen trenlerle muayyen hattı seyri takib eden yolcu sefinelerinden istifade edebilir. Demiryolu olmayan memnu mıntakalardan geçmeğe mecbur olan ecnebler ancak kendilerine mahsus tayin ve tesbit edilmiş yoldan geçebilirler.

SEKİZİNCİ MADDE — Birinci maddenin (B) fıkrasındaki inşaat ve tebedülât için müracaat edenlere teshilât gösterilmesi ve müstediyatın kısmen veya kâmilen ademi kabulü halinde, kumandanlıkça esbabı reddiyenin sarahaten beyanı muktazidir. İstihsal olunan müsaadeden bir sene zarfında istifade edilmediği takdirde hükmü münfesihtir.

DOKUZUNCU MADDE — Kanunen muayyen olan müsaadenin hilâfında veyahud kumandanlık tarafından kabul ve tasdik olunan inşaat plânının haricinde inşaat veyahud tadilâta teşebbüs eden gayrimenkul emval sahipleri ile bunları icra eden mimar veya kalfalar hakkında takibatı kanuniye yapılır. Kumandanlığın talebi üzerine Hükûmet tarafından inşaat tatil ile kumandanlıkça tayin olunan müddet zarfında sahipleri tarafından yıktırılır. Sahiblerinin istinkâfı halinde masrafı yine sahiblerine aid olmak üzere mezkûr tesisat mahallî Hükûmetçe yıktırılır.

ONUNCU MADDE — Müstahkem mevki kumandanları işbu kanunun sureti tatbikını senede bir defa olmak üzere alâkadar Hükûmet memurları ve ahali ile birlikte mahallinde teftiş ederler.

ON BİRİNCİ MADDE — Seferberlik esnasında müstahkem mevki kumandanları, istihkâmların müdafaa daireleri dahilinde olan ve askerlikçe vücudu mahzurlu görülen inşaat ve müessesatın yıkılması ve tahrib edilmesi, ağaçların ve sairenin kesilip kaldırılması, ziraat ve sanayi umuruna müteallik hususatın tatili misillû hazırlıklar için mebhüs icraatın zamanını ve ne suretle yapılacağını mahallî Hükûmet marifetile neşir ve ilân ederler. Bu halde mıntakalar dahilinde bulunan gayrimenkul emval mutasarrıfları kumandanlık tarafından neşir ve ilân olunan emirleri neşrolunan müddet zarfında yapmadıkları takdirde emir ahkâmı kumandanlık tarafından icra olunur.

ON İKİNCİ MADDE — Tahribi ve tazminat miktarı evvelce tesbit edilmeyenlerden seferberlikte görülen lüzuma binaen kumandanlıkça yıktırılan mebani ve müessesat 1331 senesinden sonra vergice tadil görmüş ise kıymeti muharriresi, görmemiş ise mezkûr seneden evvelki vergi kaydinin sekiz misli üzerinden tazmin edilir. Gerek bu tazminat ve gerek dördüncü maddenin (Y) fıkrasındaki tazminat için mülk sahibine ciheti askeriyece mazbata verilir. Bu maz-

ata üzerine yıkılan gayrimenkul emval bedelinin Hükûmeti mahalliyece seferberliğin hitamını takib eden nihayet üç sene zarfında tamamen tediyesi şarttır.

İkinci fasıl

Hava memnu mıntakaları

ON ÜÇÜNCÜ MADDE — Türk askerî tayyarelerinden gayri bilûmum havaî nerakibin üzerinden uçması ve dahiline inmesi memnu olan mıntakalar hududu Erkânı harbiyei umumiye riyasetinin teklifi üzerine bir nizamname ile tesbit olunur.

Üçüncü fasıl

Alelûmum mühimmat ve mevaddı infilâkiye depolarını muhit olan arazinin i sureti istimali

ON DÖRDÜNCÜ MADDE — Her nevi barut, hartuç, mevaddı infilâkiye, bombalar ve sair mevaddı nariye ve iştiالية muhafazasına tahsis kılınan cebhaneliklerin ve sair bu gibi tehlikeli bina ve depoların, mermi dolduran ve boşaltan imalâtanelerin ve endahat poligonlarının muhafazaları için mezkûr müessesat etrafında bulunan muhafaza sütrelerinden itibaren dairen madar (500) metreye kadar imtilad eden emniyet mıntakası dahilinde bunların muhafazasına tahsis edilmiş olan askerî kıtadan başka hiç bir kimse bulunmaz.

Umumiyetle topçu ve piyade mermiyatının bulunduğu cebhaneliklerin emniyet mıntakalarının (300) metreye kadar tenzili mevki kumandanlığının takdirine vâstedir. İşbu mesafeler dahilindeki gayrimenkul emval sahiblerinin hukuku birinci maddenin (A) fıkrasındaki esas dairesinde temin olunur.

Dördüncü fasıl

Şehir ve kasabalar dahilinde ve haricinde bulunan askerî emakin ile hususî mebanî arasında terkolunacak mesafe ve aralıklar

ON BEŞİNCİ MADDE — Şehir ve kasabalar dahil ve haricindeki askerî kametgâh, kışla, depboy, ... ilâh gibi emakinin yangın tehlikesinden muhafazası için bunların dairen madar (50) metre mesafesine kadar imtidad eden mıntakada nusûsî emakin inşa ve arazi işgal edilemez. Fakat bu sahadan geçmek serbesttir. Evvelce mevcut olan gayrimenkul emvalin mülkiyeti ya sahibleri uhdelerinde ibkaya işbu emval istimlâk olunur.

ON ALTINCI MADDE — Şehir ve kasabalar dahilinde inzibatın muhafazası naksadile evvelce inşa edilmiş olan efrad koğuşu ve karakolhane gibi askerî emakin ile hususî emakin arasındaki mesafenin mezkûr emakinin kârgir olmasi ve fazla aralık alınmasına imkân bulunamaması gibi bazı müstesna hallerde [20] metreye kadar indirilmesi mümkündür. Mezkûr mesafenin terkine katiyen imkân bulunmayan mahallerde tesisine katği lüzum görülen karakol ve koğuşlar yangın muhafaza duvarları ile setir ve vikaye edilmeleri şartile hususî emakine muttasıl olarak tesis olunabilir.

ON YEDİNCİ MADDE — 14 nisan 1321 tarihli mıntakai askeriye nizamnamesi nülğadır.

ON SEKİZİNCİ MADDE — İşbu kanun tarihi neşrinden muteberdir.

